

Археолози разкриха на бургаския нос Чироза укрепен център от преди Христа

Сряда, 19 Август 2020

Нови разкопки се проведоха на археологически обект на нос Чироза, между кв. "Крайморие" и рибарското селище Ченгене скеле в Бургаския залив. Обектът е известен от проучванията на бургаския археолог К. Господинов. Те са финансирани от Община Бургас, Националния исторически музей и Регионален исторически музей - Бургас, и са извършени от съвместен екип на двата музея.

През месец юли завърши първият етап от разкопките на укрепен елинистически обект от II-I в. пр. Хр., разположен на нос Чироза. Проучванията се ръководиха от проф. д-р Иван Христов от НИМ, със заместник-ръководител д-р Милен Николов, директор на РИМ - Бургас. Укреплението е имало площ от 800 кв. м. и е било защитавано от каменна стена и голям ров с дълбочина 1.3 м. и широчина близо 4 м.

Показател за датирането на обекта е керамичният материал. При 260 обработени керамични фрагмента, 40 % са от тракийска керамика - съдове, работени на ръка, с пластична украса и излъскана повърхност. Останалите фрагменти са от амфори, дъна и стени на местни и вносни купи, червенолакова керамика с релефна украса. Сигурен маркер за датиране на обекта са дръжките, дъната от коски амфори (от остров Кос) и керамичните фрагменти с предполагаем произход от района на древен Пергам.

Откриването на рова и проследяването, макар и в първоначален етап, на каменния зид, дава възможност да се допусне, че на нос Чироза е бил изграден поредният късноелинистически укрепен център, синхронен с вече известните такива при гр. Приморско (м. Фармакида), с. Синеморец, с. Бродилово и с. Извор. Съществува вероятност обаче тесният зид и ровът да са маркирали теменоса на

крайморско светилище.

В акваторията на носа проф. Иван Христов локализира античен обект, представен от разнородни материали с широка датировка. Благодарение навременната намеса на кмета на община Бургас г-н Димитър Николов и директора на РИМ-Бургас бе осигурено финансиране за комплексно проучване на обектите както под вода, така и на сушата.

Така от 30 юни до 7 юли в източната и югоизточна акватория на нос Чироза бяха проведени подводни издирвания, финансирани изцяло от Община Бургас. В резултат са открити археологически структури и находки на площ от 2 декара, които са картирани. Същевременно са извършени и геофизични проучвания и батиметрично заснемане на морското дъно, благодарение на подкрепата на Центъра за подводна археология - гр. Созопол.

В проучванията взеха участие водолази от Центъра за подводна археология и Общински водолазен център - гр. Созопол, инж. Кирил Велковски, д-р Богдан Проданов от Институт за океанология във Варна, д-р Милен Николов - РИМ Бургас.

От проведените подводни огледи и геофизични изследвания могат да бъдат направени следните предварителни заключения:

* Върху подводна тераса, развиваща се източно от нос Чироза на дълбочина до 4 метра, са локализирани няколко разсипи от камъни. Водолазният екип успя да заснеме множество обработени каменни блокове с различна големина и форма. Прави впечатление откриването на голям брой фрагменти от гръцка строителна керамика (солени и калиптери), римски тегули и имбрекси, както и някои цели късноантични керемиди. При подводните огледи водолазният екип успя да събере от морското дъно около 100 керамични фрагмента, половин каменен гръцки щок от котва, каменна бойна топка, няколко сравнително добре запазени амфори.

* На този етап на подводните проучвания се предполага, че обектът в подножието на нос Чироза е обхващал площ от 2000 квадратни метра.

Представените подводни проучвания през 2020 г. се явяват вторите в района само за една година. В периода 17-23.02.2020 г. екип под ръководството на д-р Найденов Прахов проведе геофизично сканиране и 2 водолазни огледа в района на Рибарското пристанище в залива Ченгене скеле и при о. Св. Анастасия.

В средата на м. август започнаха и същинските подводни разкопки на подводния обект, финансирани изцяло от Община Бургас. Те се ръководят от проф. Христов и д-р Найденов Прахов, директор на Центъра за подводна археология към Министерството на културата и гл. ас. в НАИМ-БАН. За резултатите от тях широката общественост ще бъде информирана след приключването им.

Проучванията са реализирани като съвместен проект на РИМ-Бургас и ЦПА, в рамките на програмата им за сътрудничество при проучване на миналото на бургаското крайбрежие.

Община Бургас, Национален исторически музей, Регионален исторически музей - гр. Бургас и Център за подводна археология - гр. Созопол изказват своята благодарност на доц. д-р Христо Попов - директор на НАИМ - БАН, и на ръководството на Министерството на културата, чиято административна подкрепа за реализацията на проучванията беше безценна.

Проучванията в залива Ченгене скеле са емблематичен добър пример за прекрасното взаимодействие на различни научни институции с Община Бургас при проучването, опазването и популяризирането на археологическото богатство на Бургаския край.

